функціонування. Налагодження дієздатної мережі малих підприємств в економіці, яка потерпає від серйозного дефіциту фінансових, споживчих, інформаційних, організаційних та інших ресурсів, неможливе. “Економіка зростання”, яка має бути сформована в Україні найближчим часом, повинна спиратися на активне залучення малого бізнесу до подолання ресурсних дефіцитів та формування політики його розвитку в рамках загальної стратегії економічного зростання і структурних перетворень національної економіки.

Список літератури: **1.** *Фіщук О.Л.* Програмні заходи регіонального розвитку малого підприємництва // Формування ринкових відносин в Україні. Зб. наук. праць Науково-дослідного економічного інституту Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України.– 2003. - №3. – С. 105-109. **2.** *Щодо підвищення* конкурентоспроможності малого підприємництва в Україні // журнал «Економіст». – 2006. - №3. – с.52. **3.** www.niss.gov.ua/

УДК 681.5

ЧІБІСОВА Т.П., МЕХОВИЧ С.А., канд. екон. наук

ГНУЧКЕ АВТОМАТИЗОВАНЕ ВИРОБНИЦТВО – ПРОМИСЛОВА СТРАТЕГІЯ XXI СТОЛІТТЯ

Гнучке виробництво є принципово новим типом виробництва в галузях машино-, приладобудування, аерокосмічної, хімічної, харчової промисловості тощо, що базується на використанні металообробних модулів з ЧПУ, промислових роботів та ЕОМ. Створення гнучкого виробництва є генеральним напрямком автоматизації сучасного виробництва в умовах швидкої зміни номенклатури виробів, що виготовляються.

Гнучка виробнича система (ГВС) – це сукупність технологічного обладнання, що складається з різних поєднань гнучких виробничих модулів та/або гнучких виробничих комірок, автоматизованої системи технологічної підготовки виробництва та системи забезпечення функціонування, управляється засобами обчислювальної техніки та має властивість автоматизованого переналагодження при зміні програми виробництва виробів, різновиди яких обмежені технологічними можливостями обладнання.

ГВС будуються відповідно з досягненнями науково-технічного прогресу шляхом з’єднання передової техніки, технології виробництва і управління з

високою кваліфікацією персоналу та призвані забезпечити структурну перебудову економіки. Для них характерні повна автоматизація й комп'ютеризація основних технологічних переділів і інтелектуальної діяльності персоналу, яка включає аспекти економічної, організаційно - управлінської та фінансово - збутової, а також технічну підготовку виробництва.

Використання ГВС дозволяє: підвищувати віддачу верстатів з ЧПУ в 2–4 рази з використанням безлюдної та малолюдної технології шляхом підвищення коефіцієнта завантаження верстатів з 0,4-0,6 до 0,85-0,9 та коефіцієнта змінності з 1,3-1,6 до 2,5-3,0; скоротити цикл створення та виробництва нових виробів в 2–3 рази та тривалість виробничого циклу обробки „умовного виробу" з 40-60 днів до 4-10 днів або в 6-10 разів;а також скоротити обсяг оборотних засобів в результаті зменшення партії запуску деталей, використовуючи замість 3–6-місячної програми 0,5–1-місячну; зменшити виробничі площі на 60 %, виробничі витрати – на 50 % тощо.

Якість продукції та своєчасність поставки споживачу визначається в першу чергу високим рівнем технології виробництва і обладнання. Таким вимогам відповідають гнучкі виробничі системи. Основу ГВС складає гнучкий виробничий модуль (ГВМ). Сучасний ГВМ може обробляти до 100 різних типів деталей, причому час його переналагодження на випуск нових виробів складає порядку 30 хвилин.

Особливістю ГВМ є можливість його роботи в автономному режимі цілу зміну. Це забезпечується за рахунок повної автоматизації робочих рухів, завантаження та розвантаження заготовок, зміни та закріплення інструменту, автоматичного контролю ходу технологічного процесу. При цьому він може легко вбудовуватися в автоматичну лінію, утворюючи при цьому ГВС. Характерно, що зі збільшенням рівня автоматизації собівартість продукції зменшується.

Спочатку панувалося, що ГВС дозволять автоматизувати серійне виробництво, але досвід їх експлуатації виявив інші тенденції. По даним ООН 80% ГВС використовуються в крупно серійному виробництві, що зумовлено їх мобільністю та високою степеню гнучкості. А це дозволяє швидко переходити на випуск нової продукції. Характерно, що така продукція відповідає критеріям конкурентоспроможності продукції.

По оцінкам багатьох вітчизняних та закордонних фахівців технологія гнучких виробничих систем у найближчі 5-10 років стане основним напрямом подальшого розвитку технології машинобудування.

Переваги ГАВ в порівняні з дільницями, які складаються з універсальних станків: 1) різке збільшення продуктивності праці в процесі виготовлення одиничної та мелкосерійної продукції завдяки більшому завантаженню обладнання; 2) швидке реагування на зміни вимог замовників; 3) скорочення часу виробничого циклу у декілька разів; 4) суттєве підвищення якості продукції за рахунок усунення помилок й порушень технологічних режимів.

Значення ГВС: а) більш високий коефіцієнт використання станків; б) коротший час проходу виробництва; в) зменшується доля незавершеного виробництва, тобто зменшується кількість запасів деталей на складах; г) якісніший потік матеріалу та менше точок управління виробництвом; д) зменшуються витрати на заробітну плату.

СЕКЦІЯ 15.
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

УДК 004.891

АРТЕМЕНКО С. В.*, *ПОШТАРЕНКО В.М., канд. техн. наук

ЕКСПЕРТНА СИСТЕМА АНАЛІЗУ РІВНІВ РИЗИКУ В ЗАДАЧАХ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

У наш час будь-яка діяльність обов′язково пов′язана з певним рінем ризику. Вміння своєчасно виявити та оцінити якомога більший спектр ризиків безумовно є дуже важливим, адже це безпосередньо впливає на рівень якості та прибутковості певного проекту чи форми діяльності.

Однією з форм діяльності, де процес керування рівнями ризиків є обов′язковим на всіх стадіях, є фінансова діяльність, одним з напрямів якої є інвестиційна діяльність.